

Den irske setter

– elegant og energisk

Den irske setter er kendt for sin smukke røde pels og sit venlige temperament. Racen har en lang historie som jagthund, apporteringshund og ikke mindst familiehund. I dette raceportræt vil vi folde den irske setters egenskaber, træningsbehov, jagtdynamik og ideelle levevilkår ud

TEKST: CAMILLA FJORD THOMSEN

Den irske setter har en smuk rød pels og en venlig personlighed.
Fotograf: Trine Bomholdt Photography

Den irske setter stammer fra Irland, hvor den er blevet opdrættet som jagthund siden det 18. århundrede. Hundene blev først brugt til jagt i det åbne irske højland på grouse, agerhøns, bekkasin og sneppe. Den irske setter kom til Danmark i midten af 1870'erne, og Dansk Irsk Setter Klub (dengang Dansk Rød Setter Klub) blev etableret i 1916. De første irske settere i Danmark blev importeret fra Tyskland, og senere hentede man også hunde med de bedste blodlinjer fra Sverige, Norge og England. Setternes anlæg for at finde, "sætte" og fastholde fuglen, for til sidst at drive den på vingerne og dermed i skudhøjde for jægeren, blev målrettede egenskaber i den videre avl af racen. Den irske setter er i dag udbredt til alle de nordiske lande, hvor de også bliver brugt til jagt på fasan, tjur, urfugl og rype. De første irske settere beskrives som rød-hvide. Senere har man fremavlet den klassisk udseende røde irske setter, som vi kender i dag.

DEN SMUKKE RØDE FUGLEHUND

Den irske setter er slank, langbenet, muskuløs og atletisk bygget, og den irske setter fungerer som en udholdende og arbejdsvillig jagthund. Pelsen er blød og silkeagtig med faner fra hale og ben, og farven er rød eller mahogni.

Den irske setter blev oprindeligt avlet til at jage fugle, og derudover er de fremragende til at finde og apportere vildt. Deres skarpe næse og evne til at arbejde effektivt i forskelligartet terræn gør dem til dygtige jagthunde. De har et naturligt instinkt for at søge i høj fart og hente, hvilket gør dem ideelle til både jagt og aktiv fritid. I jagtsituationer er de kendt for deres høje fart og evne til at dække store områder, hvilket gør dem til uvurderlige partnere i marken. Racen har sin styrke på jagt i åbne >

Den smukke jagthund har et naturligt instinkt for at søge i høj fart og hente, hvilket gør dem ideelle til både jagt og aktiv fritid.
Fotograf: Mikkel Bigandt

Champion Palmerston var en pragtfuld rød-mahognifarvet hund med en lettere knoglebygning, der dukkede op i arenaen i 1862. De fleste af nutidens irske settere nedstammer fra den.
Foto: Heidi Nørgaard Jensen

Den irske setters unikke "liggende stand" menes at være et udtryk for hundens evne til at tilpasse sig forskellige terræner og især lav bevoksning. Foto: Heidi Nørgaard Jensen

“Hunden kan på marken ses i høj fart og langstrakt galop, hvor man som fører af hunden nyder kontakten til hunden som en usynlig tråd mellem et fuldendt makkerpar”

landskaber såsom rapsmarker, stub, roer, hede og blomsterenge, og ligesom de andre stående hunderacer bruger den vinden i sin søgen efter fugl over terrænet. Med den rigtige træning kan den irske setter dog sagtens tilpasse sit søg til både skov, tæt bevokset eng og krat. Efterskudsarbejdet i form af apportering af det anskudte vildt er ligeledes en af setterens yndlingsopgaver, og den apporterer villigt i vand og på land. Jagt på markens agerhøns, fasaner og snepper hører til hundens primære færdigheder. Hunden kan på marken ses i høj fart og langstrakt galop, hvor man som fører af hunden nyder kontakten til hunden som en usynlig tråd mellem et fuldendt makkerpar. Jagten kulminerer, når man ser den smukke røde hund svinge sig rundt og stå i en stram stand for vildtet.

SETTERENS STAND

Når den irske setter har fået fært af vildtet, vil den stoppe sit løb enten meget pludseligt for at svinge sig rundt i retning af vildtet (kastestand) eller tage et par korte langsomme trin for derefter at stå stille og ikke bevæge sig videre frem. Derefter vil hunden blive stående og dukke, sænke eller lægge sig og pege snuden i retningen mod vildtet. Den irske setters unikke

Jagt på markens agerhøns, fasaner og snepper hører til hundens primære færdigheder.
Foto: Heidi Nørgaard Jensen

“liggende stand” menes at være et udtryk for hundens evne til at tilpasse sig forskellige terræner og især lav bevoksning. Halen kan op til stilstanden have en smule rørelse for derefter at blive helt stiv. Standen er intens og hunden dybt koncentreret om færten, hvor den afventer sin førers ordre om den ultimative belønning; tilladelse til at avancere og rejse fuglen foran den. Standen er en essentiel del af jagtarbejdet for den irske setter, og det kræver både instinkt og træning at perfektionere denne.

DAGLIG TRÆNING ER EN NØDVENDIGHED

Som en aktiv race kræver den irske setter daglig motion og mental stimulering. Lange gåture, løb, agilitytræning og apportering er alle fremragende aktiviteter som opfylder hundens behov. Træningen bør være konsekvent og inkludere >

Den irske setter apporterer villigt i vand og på land.
Foto: Heidi Nørgaard Jensen

Racen kræver meget fysisk aktivitet i form af enten marktræning, løb, cykling eller anden daglig aktivitet. Foto: Heidi Nørgaard Jensen

både grundlæggende lydighed og specifikke jagttræningsøvelser. Socialisering fra en tidlig alder er også vigtigt for at sikre, at hunden udvikler sig til en velafbalanceret og selvstændig voksen hund.

Stående jagthunde som den irske setter skal som nævnt trænes med konsekvens, kærlighed og respekt. Her skal det bemærkes, at respekten skal gælde begge veje. Det kræver tålmodighed at udvikle og håndtere den store jagtlyst, som avlen har frembragt, og kontakt samt respekt for føreren er altafgørende for succes i marken. Racen er selvstændig og ihærdig, hvorfor godbidder og ros ikke altid kan konkurrere med jagten på fugle- og hårvildt, og det er derfor essentielt, at der er brugt tid og energi i en god grunddressur, inden hunden slippes i marken. Hunden skal konditioneres til at gå på jagt for sin fører og ikke for sig selv for at opnå et succesfuldt teamsamarbejde mellem fører og hund. Med den rette omhu og forståelse for hundens naturlige instinkter er der ingen grænser for, hvad man kan opleve og opnå på jagt eller markprøver med den arbejdsglade irske setter.

“Med den rette omhu og forståelse for hundens naturlige instinkter er der ingen grænser for, hvad man kan opleve og opnå på jagt eller markprøver med den arbejdsglade irske setter”

Irsk setter har sin styrke på jagt i det åbne land, og ligesom de andre stående hunderacer bruger den vinden i sin søgen efter fugl over markerne, heden og engen. Foto: Heidi Nørgaard Jensen

De er sociale hunde, der elsker at være omkring mennesker og andre dyr. Deres glade og legesyge natur gør dem til fantastiske familiehunde, især for aktive familier. Foto: Heidi Nørgaard Jensen

Chikadee's Special Edition, Keeper, ejet af Nana Strüwing. Foto: Ole Petersen

BRUGSHUND VERSUS UDSKILLING

Den irske setters smukke ydre har gennem årene forårsaget en opsplitning af racen til to versioner - en ren udstillingshund og den oprindelige jagthund. Udstillingshunden har lokket de personer til, som ikke har haft jagten som primære formål med setteren, men som har anskaffet sig hunden for dens udseende og gode temperament. Man har hos denne version fremavlet en lang, tung pels samtidigt med en betydeligt større og tungere hund, hvilket ikke gør den velegnet til søg i marken og i tæt bevoksning. Ligeledes har man i avlen ikke prioriteret jagtevnerne, hvorfor det ikke er givet, at udstillingshunden bærer stand og jagtinstinktet.

Det er derfor vigtigt, at man som kommende hundeejer med ønske om en irsk setter hvalp sætter sig godt ind i de bagvedliggende avlslinjer og gør sig klart, om hunden skal bruges på jagt og aktiv livsstil, eller om man søger en ren udstillingstype.

ET HERLIGT TEMPERAMENT

Den irske setter er en fantastisk kærlig, mild og loyal familiehund, som dog med sit høje energiniveau og entusiasme kan virke voldsom i selskab med helt små børn. De er intelligente og meget træningsvillige, og de kan derfor let opdrages til høflige og afslappede familiehunde. Den irske setter kan til tider være forsigtig overfor fremmede, men de er som udgangspunkt venlige og imødekommende. De kræver fysisk aktivitet i form af marktræning, løb, cykling eller anden daglig aktivitet, og derudover har de brug for mental aktivitet i form af opgaver, lydighedstræning og jagt eller jagtlignende aktiviteter.

Den irske setter er en vidunderlig jagthund, der kombinerer skønhed, intelligens og et venligt temperament. Den kræver en engageret ejer, der kan tilbyde hunden den motion og træning, den har brug for, samt masser af kærlighed og opmærksomhed. Med den rette pleje og træning kan den irske setter være en loyal og dygtig jagtpartner samt et elsket familiemedlem.

annonce

FAKTA IRSK SETTER

● MENTALITET

Den er generelt overstrømmende i sin venlighed i forhold til familien og imødekommende over for fremmede og andre hunde. Den er i bund og grund en energisk jagthund, men den tilpasser sig også livet sammen med mennesker, som er indstillet på at tilfredsstille dens meget store behov for at bruge næsen og røre sig.

● BEHOV

Den behøver meget tæt kontakt med sine mennesker og insisterer på at blive beskæftiget med opgaver, den finder meningsfyldte. Mangel på fysisk og mental motion viser sig som rastløshed.

● AKTIVITETSNIVEAU OG HANDLERADIUS

Den er livlig, hurtig og udholdende med en ubetinget jagtlyst. Den holder god kontakt og er den trænet, følger den villigt anvisninger. Den er dog svær at kalde tilbage, hvis den får fært af vildt, og den bør holdes i line på trafikerede steder.

● PELS OG PLEJE

Den middellange pels er glat og uden bølger eller krøller. Den er blank, silkeagtig og knap så rigelig som hos andre settere. Flittig brug af børste og kam holder pelsen ren og fri for fældning og behængene på bryst, ben og hale fri for filtre, som kan genere meget.

● INDLÆRING OG HÅNDBETING

Den er opmærksom og som regel meget positiv over for al indlæring. Den bliver sent voksen, så træningen skal begynde tidligt og være yderst venlig og lystbetonet, men samtidig vedholdende og konsekvent. Brug gerne apportering som belønning.

● HØJDE

Hanner 58-67 cm. Tæver 55-62 cm.

● VÆGT

20-30 kg.

● FARVER

Ensfarvet varm kastanjerød eller hvid med røde aftegninger.

● OPRINDELSE

Racens oprindelse er den samme som de øvrige setteres. Den findes i to varianter, som i dag regnes for to selvstændige racer. Den rød/hvide er den ældste, og man påstod op gennem 1800-tallet, at den var mere effektiv på jagt. Den helt røde blev anset for den smukkeste, og det medførte en fokusering på udseendet, så det i nogle lande gik ud over brugsegenskaberne.

Mange opdrættere verden over har dog heldigvis holdt fast i at skabe nutidens på én gang effektive og smukke jagthund.

● HJEMLAND

Storbritannien.

● INTERNATIONALT RACENAIV

Irish Red Setter/Irish Red and White Setter.

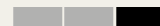
STØRRELSE

MELLE

TEMPERAMENT

SELVSTÆNDIG

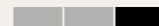
PELSPLEJE

MELLE

AKTIVITETS-
NIVEAU

HØJT

Apportering og lydighed er vigtige elementer i jagttræningen.
Foto: Heidi Nørgaard Jensen

Racen er kendt for sin unikke rødgyldne pels og elegante udseende. Foto: Heidi Nørgaard Jensen

annonce

VOXPOP

Vi stillede tre ejere af racen følgende spørgsmål:

- 1 Hvad er det bedste ved racen?
- 2 Hvad er det mindst gode ved racen?
- 3 Hvad er din bedste oplevelse med racen?

Camilla Strüwing

Opvokset med irsk setter siden 1988.

1 Hvad er det bedste ved irsk setter?

Jeg knuselsker absolut alt ved den irske setter. Det gælder både deres elegante og glamourøse ydre og deres intelligente og livlige indre. Man keder sig aldrig i deres selskab, og det er en meget social race. Det er en fremragende familiehund, som både er blid, venlig og meget arbejdsvillig. Udover at være en jagthund begår de sig også godt til både lydighed, agility, Nose Work og udstilling. Til tider kan det være lidt af en udfordring at træne dem, da de har tendens til at være stædige, hvilket kun gør hverdagen lidt sjovere. Herhjemme foretager vi os alt med vores hunde. Uanset om det er en weekend "get away", familietur på Bakken eller en frokost på havnen. De tilpasser sig hurtigt til miljøet, og de er i bund og grund bare en helt fantastisk følgesvend.

2 Hvad er det mindst gode?

Den irske setter er kendt for ikke at have det bedste ry. Jeg møder ofte folk med kommentarer som: "løber de ikke på væggene?" Mange bliver dog ofte overraskede over, hvor roligt og mildt et temperament de har. De kræver en stor pose tålmodighed at træne. Det er en kvik og stædig hund, og mange familier bliver hurtigt blændet af deres elegante udseende og har ikke erfaring med racen. De glemmer, at det er en energisk hund, som også kræver pelspleje.

3 Hvad er din bedste oplevelse med irsk setter?

Jeg er opvokset med irsk setter siden 1988, og alle oplevelser har været de bedste. Hundeverdenen er et helt fantastisk sted som bindeled til nye venskaber og vidensdeling, hvilket ikke

havde været muligt uden dem. Vi har oplevet resultater på udstilling både i ind- og udland, som aldrig er set før i racen herhjemme, og så følger vi stolt med i vores opdræt, der er placeret rundt omkring i det meste af verden, såsom i Californien, Finland, Sverige, Litauen, Norge, Dubai etc. Jeg har som opdrætter været inviteret til at dømme på udstillinger både i Sverige og Irland, hvilket har været en kæmpe fornøjelse. Alle toppræstationer på udstilling er blot "icing on the cake", men hverdagens stunder med vores bedste venner er klart mine favoritter.

Foto: Kynoweb

Foto: Heike Sporleder

Heidi Nørgaard Jensen

Irsk setter-ejer gennem 11 år.

1 Hvad er det bedste ved irsk setter?

Den irske setter rummer alt, hvad man kan ønske sig i en aktiv hund. For mit eget vedkommende var jagten ikke afgørende for mit valg af den irske setter, men snarere ønsket om at have en smuk og arbejdsvillig brugshund. En familiehund der kunne give mig mange oplevelser i hundesporten og dermed mange

Henrik Maltbæk Jensen

Irsk setter-ejer gennem seks år.

1 Hvad er det bedste ved irsk setter?

Det bedste ved en irsk setter er dens dejlige temperament, og at den er mild og venlig samtidig med, at den besidder en stor iver for, at der skal ske noget. Det er for det meste også en iver for, at der skal ske noget i samarbejde med ejeren.

2 Hvad er det mindst gode?

Ulempen ved racen er faktisk lidt de samme ting, som også er de positive, nemlig at der helst ikke må være for mange inaktive dage. Racen skal udfordres fysisk og mentalt for, at den er i mest harmoni i hjemmet.

3 Hvad er din bedste oplevelse med irsk setter?

Mine bedste oplevelser med den irske setter er, når det hele går op i en højere enhed enten på jagt eller på prøve. At dens medfødte instinkt, standen, samtidig krydres med de indlærte dyder, rejs og ro – det er fantastisk. 🐾

værdifulde timer i den smukke danske natur med ligesindet på tværs af alder og køn. Ambitionerne voksede lige så hurtigt, som vores samarbejde udviklede sig, og vi har nu efterhånden været hele vejen rundt. På træningsbanen, på markprøve, på jagt, på fjeldet, på udstilling og i avlen, og på ingen af områderne har den irske setter skuffet mig.

2 Hvad er det mindst gode?

Den irske setters svaghed er også en af dens største styrker, nemlig dens skønhed. Jeg har rigtig mange henvendelser fra potentielle hvalpekøbere, som har forelsket sig i den smukke røde fuglehund. Langt de færreste af dem har fuldt forstået racens behov for løbende stimulering gennem jagt eller andre brugsopgaver og ikke mindst dressurtræning. Det er derfor vigtigt at alliere sig med kyndige irsk setter folk for at afklare om racen passer til det, du selv kan tilbyde en hund i det lange liv, som den forhåbentlig får sammen med dig.

3 Hvad er din bedste oplevelse med irsk setter?

Mine største oplevelser med den irske setter har nok været på rypejagt på fjeldet i Norge eller i hjemlandet til det irske mesterskab, hvor jeg deltog med tre af mine egne hunde. At se hundene arbejde i det landskab, de er skabt til, er nok noget at det mest optimale, man kan forestille sig.

Foto: Privat